

فنوفیبرات (Fenofibrate)

دسته دارویی: آنتی هایپرلیپیدمیک (پائین آورنده چربی خون)، فیبرات

برند داروسازی امین: Fenopid®

شکل دارویی: کپسول ۲۰۰ میلی گرمی

نحوه عملکرد دارو

این دارو نیز مثل فیبرات‌های دیگر (کلوفیبرات- جم فیبروزیل) غلظت چربی خون را کاهش می‌دهد. متابولیت فعال فنوفیبرات یعنی اسیدفنوفیبریک باعث کاهش کلسترول توتال، کلسترول LDL، آپولیپوپروتئین B، تری‌گلیسرید (VLDL)، آپوپروتئین C-III شده ولی باعث افزایش HDL و آپوپروتئین‌های AI و AII می‌شود. نشان داده شده که اسید فنوفیبریک باعث تحریک PPAR- alpha شده و از این طریق باعث افزایش تولید LPL و کاهش تولید آپوپروتئین C-III (مهارکننده فعالیت لیپوپروتئین لیپاز) می‌شود که نتیجه این اثرات کم شدن TG می‌باشد. فعال شدن PPAR- alpha همچنین باعث افزایش سنتز آپوپروتئین‌های AI و AII و HDL می‌شود که اثر مثبت در جلوگیری از ایجاد آترواسکلروزیس دارند (مراجعه شود به جم فیبروزیل). فنوفیبرات در ضمن با افزایش دفع اسیداوریک از ادرار، باعث کاهش اسید اوریک خون می‌گردد.

مشخصات فارماکوکینتیکی دارو

فنوفیبرات از دستگاه گوارش بخوبی جذب شده و به سرعت توسط استرازاها به متابولیت فعال (اسید فنوفیبریک) تبدیل می‌گردد. بطوریکه در خون فنوفیبرات دست نخورده باقی نمی‌ماند. ۶ تا ۸ ساعت پس از مصرف فنوفیبرات، غلظت پیک در خون ایجاد می‌شود. با ادامه درمان توسط فنوفیبرات، غلظت یکنواخت آن (Steady-state) در عرض ۹ روز ایجاد می‌شود. اسید فنوفیبریک ۹۹٪ به پروتئین‌های خون متصل می‌شود. اسید فنوفیبریک به اسید گلوکورونیک متصل شده و از ادرار دفع می‌شود.

قسمت کوچکی از اسید فنوفیبریک نیز احیا شده و متابولیت حاصله بصورت متصل به اسید گلوکورونیک از ادرار دفع می‌گردد. فنوفیبرات و اسید فنوفیبریک اکسیده نمی‌شوند یعنی سوبسترا برای سیستم سیتوکرم P450 نمی‌باشند. مقداری از دارو نیز از راه روده دفع می‌گردد. نیمه‌عمر حذف دارو حدود ۲۰ ساعت است که مناسب برای مصرف یک بار در روز می‌باشد. اسید فنوفیبریک از جفت گذشته و در ضمن می‌تواند وارد شیر مادر شیرده شود.

موارد مصرف دارو

- ۱- هایپرکلسترولمی اولیه یا Mixed dyslipidemia همراه رژیم غذایی
- ۲- درمان هایپرتری گلیسریدمی همراه رژیم غذایی
- ۳- هایپریوریسمی (unlabeled)

مقدار و روش مصرف

در بزرگسالان برای درمان هایپرتری گلیسریدمی و برای درمان هایپرکلسترولمی اولیه یا mixed dyslipidemia ، روزانه یک کپسول همراه غذا مصرف می‌شود.

موارد منع مصرف دارو

- ۱- در افرادی که به فنوفیبرات یا اسید فنوفیبریک آلرژی داشته باشند.
- ۲- در افراد با کبد یا کلیه نارسا
- ۳- در افراد با سیروز صفراوی اولیه
- ۴- در بیمارانی که سنگ کیسه صفر داشته باشند.
- ۵- در افراد مسن و مادران شیرده با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی دارو

فنوفیبرات در برخی بیماران ممکن است بعضی از اثرات جانبی زیر را ایجاد کند:
درد شکم ، درد پشت ، ضعف ، اثرات شبه آنفلوآنزا ، اسهال، تهوع ، یبوست ، غیرطبیعی شدن تست‌های کبدی (افزایش SGPT ، افزایش کراتین فسفوکیناز و افزایش SGOT) ، رینیت، آریتمی، پانکراتیت ، بثورات پوستی، کم‌خونی ، میوپاتی و رابدومیولایزیس.

تداخل اثر

- ۱- فنوفیبرات می‌تواند باعث افزایش زمان پروترومبین و INR در بیماران تحت درمان با وارفارین شود. لذا در صورت مصرف همزمان ، مقدار وارفارین باید کاهش داده شود.
- ۲- مصرف رزین‌های ضدچربی خون با این دارو ، باعث کاهش جذب فنوفیبرات می‌گردد. لذا باید یک ساعت قبل یا ۴ الی ۶ ساعت بعد از رزین مصرف شود.
- ۳- مصرف همزمان با استاتین‌ها (آتورواستاتین، لوواستاتین) می‌تواند باعث نارسایی حاد کلیوی و احتمالاً رابدومیولایزیس شود.
- ۴- مصرف همزمان فنوفیبرات با داروهای ایمنوساپرسیو و سایر داروهای نفروتوکسیک خطر سمیت کلیوی را زیاد می‌کند. این بیماران باید به دقت زیر نظر باشند.

مصرف دارو در دوران حاملگی و شیردهی

سالم بودن فنوفیبرات در دوران حاملگی به اثبات نرسیده و لذا باید فقط موقعی مصرف شود که سودمندی آن نسبت به خطر دارو نسبت به جنین قابل توجیه باشد. تصمیم برای قطع شیردهی یا قطع مصرف فنوفیبرات در دوران شیردهی بستگی به اهمیت مصرف دارو در مادر شیرده دارد. فنوفیبرات در FDA pregnancy category در گروه C قرار دارد.

نکات آموزشی درباره این دارو

- ۱- این دارو با غذا مصرف شود.
- ۲- همزمان با مصرف فنوفیبرات، بیمار باید تحت رژیم غذایی جدی و برنامه منظم ورزشی باشد.
- ۳- از مصرف همزمان این دارو با استاتین‌ها اجتناب شود.
- ۴- بیمار باید درد سینه، کوتاهی نفس، تپش قلب، میالژی و احساس خستگی زیاد را گزارش کند.
- ۵- بیمار باید به دقت زیر نظر باشد.
- ۶- سابقه وجود سنگ کیسه صفرا باید بررسی شود.
- ۷- خطر بروز اثرات جانبی دارو در بیماران مسن زیادتر است.

مصرف دوز بیش از حد دارو

درمان اختصاصی برای موارد مصرف دوز بیش از حد وجود ندارد. در این بیماران از درمان حمایتی عمومی استفاده می‌شود. در صورت وجود قسمتی از دارو در معده، ایجاد استفراغ یا شستشوی معده می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. به علت اتصال زیاد فنوفیبرات به پروتئین‌های پلاسما، همودیالیز قادر به خارج کردن دارو از خون نمی‌باشد.

شرایط نگهداری دارو

دارو دور از نور و رطوبت و در دمای کمتر از ۳۰ درجه نگهداری شود.

نوع بسته بندی دارو

جعبه حاوی بلیسترهای ۱۰ عددی